

ПРЕС КЛИПИНГ

11. јун 2020.

НАСЛОВИ

U Srbiji u prvom kvartalu broj zaposlenih radnika manji za 60.800(str.3)

Globalna recesija gura milione u siromaštvo(str.3)

OECD predviđa svetsku recesiju od najmanje šest odsto u 2020. (str.6)

Đukić Dejanović: Obezbediti stimulacije za ostanak zdravstvenih radnika(str.7)

"Bez radnika kapital nema nikakvu funkciju": Sa strepnjom očekuju ukidanje neradne nedelje(str.7)

U Srbiji u prvom kvartalu broj zaposlenih radnika manji za 60.800

Broj nezaposlenih u Srbiji u prvom kvartalu ove godine je prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (RZS) u poređenju na poslednjim kvartalom 2019. godine opao za 3.800, ali je broj zaposlenih smanjen za 60.800, rekla je danas saradnik Fondacije Centra za demokratiju Sarita Bradaš.

Piše: Beta

Bradaš je agenciji Beta rekla da je u poslednjem kvartalu 2019. godine bilo zaposleno 2.938.200 radnika, a u prvom 2020. godine 2.877.400.

Takva nelogičnost se, prema njenim rečima, može objasniti činjenicom da je dobar deo radnika koji su ostali bez posla u vreme vanrednog stanja koje je počelo 15. marta zbog pandemije, odustao od traženja posla, pa nije registrovan kao nezaposlen u RZS.

„Ti radnici, koji su ostali bez posla, ako četiri nedelje nisu aktivno tražili posao prešli su u ‘neaktivnost’ i ne računaju se kao nezaposleni“, rekla je Bradaš.

Dodala je da takva razlika u smanjenju broja zaposlenih između prvog kvartala 2020. i četvrtog kvartala 2019. ne može da se tumači sezonskim oscilacijama jer ni do sada nisu bile tolike.

Ako se, kako je rekla, posmatra poslednji kvartal 2018. godine i prvi 2019. razlika u broju zaposlenih je samo 6.900.

Bradaš je rekla da od 60.800 radnika za koliko je smanjen broj zaposlenih u formalnom i neformalnom sektoru najveći broj njih je ostao bez posla (51.400) u neformalnom sektoru.

Od tih 51.400 ljudi koji su ostali bez posla najveći broj je onih koji su bili samozaposleni, ali van sektora poljoprivrede, uglavnom u malim, preduzetničkim radnjama.

Bradaš je rekla da tačne podatke o broju radnika koji su ostali bez posla ima Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja na osnovu odjava poslodavaca o broju radnika koji su ostali bez posla, a radili su na neodređeno ili određeno vreme ili po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima.

Najnovije ekonomske projekcije potvrđuju ranija strahovanja o velikom padu

Globalna recesija gura milione u siromaštvo

Svetska banka je u poslednjem izveštaju o globalnoj ekonomiji procenila ovogodišnji pad privredne aktivnosti celog sveta na 5,2 odsto, što je najveći ekonomski šok još od Drugog svetskog rata.

Piše: M. Obradović

Pad dohotka po stanovniku će bez sumnje milione ljudi u manje razvijenim zemljama baciti u siromaštvo.

Za nas je dobra vest da konačno jedna kriza ne pogađa naš region najviše.

Zapadni Balkan kako Svetska banka krsti Srbiju, BiH, CG, S. Makedoniju i Albaniju će ove godine zabeležiti smanjenje privredne aktivnosti za 3,2 odsto, gde je Srbiji prognoziran pad od 2,5 odsto.

Za narednu godinu Svetska banka za naš region prognozira oporavak od prosečno 4,6 odsto, što znači da bi recesija u našem regionu, pa i u Srbiji bila u obliku slova V.

Nažalost, u izveštaju SB se navodi da su rizici izrazito negativni, odnosno značajne su šanse da u stvarnosti rezultati budu lošiji od prognoziranih.

Ovo će pre svega zavistiti od evropske ekonomije.

Statistička agencija Evropske unije juče je objavila revidirane ocene rasta BDP-a u 2020. godine pa je pad evrozona smanjen sa 3,8 na 3,6 odsto, dok je ekonomija cele EU smanjena za 3,2 odsto u odnosu na prethodno tromesečje.

Gledano na godišnjem nivou, pad je nešto manji i iznosio je 3,1 odsto za evrozonu i 2,6 odsto za EU. Najveći rast imala je Irska 4,5 odsto, a najveći pad Italija (5,4 odsto) i Francuska (pet odsto).

Ministar finansija Siniša Mali iskoristio je ovu priliku juče da obavesti građane da „su još jednom potvrđeni odlični ekonomski rezultati koji su postignuti u našoj zemlji, s obzirom na to da je prema ažuriranim podacima statističke službe Evrostat, Srbija po međugodišnjem rastu bruto domaćeg proizvoda u prvom kvartalu na prvoj poziciji, među 38 evropskih ekonomija“, nakon što je Republički zavod Srbije objavio nedavno da je rast BDP-a u prvom tromesečju iznosio pet odsto.

Snažan rast u prvom tromesečju, u jednom delu posledica i manje osnovice prošle godine, ohrabrio je naše zvaničnike da prognoziraju da ove godine možemo da izbegnemo uopšte privredni pad.

Ovo će prema svim analizama zavistiti pre svega od toga kako će se oporavljati Evropska unija, a pre svega Nemačka i Italija kao naši najveći trgovinski partneri.

A stvari tamo ne izgledaju baš sjajno. Već prošle godine evrozona se klackala na ivici recesije, da bi konačno u prvom tromesečju bio zabeležen dubok pad.

Tehnički gledano za recesiju su potrebna dva uzastopna kvartala sa smanjenjem BDP-a, ali sva je prilika da je drugo tromesečje, kada je i bio najveći talas epidemije i kada su zemlje bukvalno zatvorene, biti još lošije nego prvo.

Procene Evropske komisije su da će ekonomija Evropske unije biti smanjena ove godine za užasnih 7,4 odsto, umesto da poraste 1,2 odsto koliko je planirano pre pandemije.

Koliko je ovo veliki šok pokazuje i poređenje sa svetskom finansijskom krizom, tzv. Velikom recesijom, kada je 2009. godine BDP EU pao za 4,5 odsto.

Francuska Centralna banka ocenila je da će se BDP Francuske vratiti na pretkrizni nivo tek za dve godine, pošto se ove godine predviđa pad od 10,3 odsto, da bi naredne godine krenuo oporavak sa 6,9 odsto i 2022. sa 3,9 odsto.

Ipak, sve više ekonomista ozbiljno sumnja u tzv. V oporavak, već mnogo pesimističnije vidi kretanje evropske ekonomije u obliku slova U, a oni najpesimističniji kao slovo L.

U Holandiji očekuju najveći pad BDP-a u poslednjih 100 godina, ali glavno pitanje je šta će biti sa motorom evropske privrede, pre svega industrije – Nemačkom. BDP Nemačke je u prvom tromesečju pao za 2,3 odsto u odnosu na isti period prošle godine, a projekcije su da će pasti za 6,3 odsto u celoj 2020.

Nemački izvoz koji iz godine u godinu beleži spoljnotrgovinske suficite sada isparava.

U aprilu je izvoz smanjen za 24 odsto u odnosu na prethodni mesec, a u martu je već zabeležen pad od 11,7 odsto.

Istovremeno i uvoz beleži drastičan pad od 16,5 odsto. Ovo je učinilo da impresivni suficit Nemačke nestane za samo dva meseca.

U toku svetske finansijske krize izvoz Nemačke je za pet meseci smanjen za ukupno 26 odsto. U kovid 19 krizi 2020. godine za isti rezultat bio je potreban samo jedan mesec.

Glavno pitanje je da li će potrošnja koju su Evropljani prisilno smanjili tokom proleća buknuti na leto kada se sve rampe za kretanje podignu.

Naravno pitanje je i šta će biti u velikim svetskim ekonomijama u koje odlaze evropski proizvodi. A najveća, američka je nakon najdužeg perioda neprekinutog rasta u istoriji, nakon skoro 11 godina odnosno 128 meseci je i tehnički u recesiji.

Ovo je pre dva dana potvrdila Nacionalna kancelarija za ekonomska istraživanja (NBER) čiji kriterijum za recesiju je da se privredna aktivnost smanjuje nekoliko meseci.

Dok je recimo u prvom tromesečju u EU nezaposlenost povećana za 0,1 odsto ili 200.000 ljudi, u SAD je u martu i aprilu bez posla ostalo 22 miliona ljudi.

Rast nezapsolenosti bez presedana došao je kao posledica pada BDP-a u prvom tromesečju od 1,3 odsto međugodišnje.

Prema NBER vrhunac zapsolenosti i privredne aktivnosti dostignut je u februaru, ali samo nekoliko nedelja Kovid krize u martu je dovelo do pada ekonomske aktivnosti u celom prvom kvartalu.

Budžetska kancelarija kongresa predviđa pad BDP-a u drugom tromesečju od 11 odsto (projektovano na celu godinu to je pad od čak 38 odsto), a takođe predviđaju i da će 26 miliona ljudi manje biti zaposleno nego u februaru 2020. godine kada je dostignut vrhunac. Što se tiče zaposlenosti u maju se beleži oporavak pošto je 2,5 miliona ljudi našlo posao.

U januaru ili februaru delovalo je da će Kina ove godine povući celu svetsku ekonomiju na dole, ali su se stvari preokrenule.

Ipak udarac virusa za drugu svetsku ekonomiju bio je snažan. U anketi u aprilu procenjeno je da će BDP Kine u 2020. porasti za svega 1,8 odsto, nakon što je u prvom tromesečju zabeležio pad od 6,8 odsto.

Kineska industrija se nakon oštrog pada u prvom kvartalu, u aprilu vratila u pozitivnu zonu. Međutim, motor kineskog rasta već decenijama je izvoz, a on je najviše pogođen krizom izazvanom pandemijom. Zatvorene granice značile su pad izvoza Kine u prva četiri meseca za 6,4 odsto, a uvoza za 3,2 odsto. I dalje Kinezi prave višak u razmeni sa svetom.

Zdravstveni, politički rizici na kraju će opredeliti da li će i kada svetska ekonomija krenuti u oporavak od ove iznenadne i najoštrije krize još od Drugog svetskog rata.

OECD predviđa svetsku recesiju od najmanje šest odsto u 2020.

Organizacija za evropsku saradnju i razvoj (OECD) predviđa da će recesija na svetskom nivou biti šest odsto u 2020. ako pandemija korona virusa „ostane pod kontrolom“, a 7,6 odsto u slučaju drugog talasa, navodi se u danas objavljenim procenama.

Piše: Beta-AFP

OECD za 2021. godinu predviđa snažni rast od 5,2 odsto ako pandemija bude pod kontrolom, a u slučaju drugog talasa 2,8 odsto.

Početak marta, kada je korona virus već pogodio Kinu, ali ne i ostale velike privrede, OECD je tada i dalje računao na globalni rast od 2,4 odsto u ovoj godini.

Bez obzira da li bude ili ne drugog talasa pandemije, „do kraja 2021. godine gubitak prihoda premašice sve prethodne recesije u proteklih 100 godina, osim ratnih godina, sa strašnim i trajnim posledicama po stanovništvo, preduzeća i vlade „, rekla je glavna ekonomistkinja OECD-a Lorens Bun.

„Izolacija je svuda pojačala nejednakosti među radnicima“, najkvalifikovaniji koji su u stanju da rade od kuće, dok su mladi i manje kvalifikovani „često na prvoj liniji“ u borbi protiv pandemije, navodi ona.

Pandemija je takođe „ubrzala prelazak sa ‘veće integracije’ na ‘veću fragmentaciju’“ svetske ekonomije pojavom „dodatnih ograničenja za trgovinu i investicije“, rekla je Bunova.

Evro zona će posebno biti pogođena padom BDP, koji će po najboljem scenariju biti 9,1 odsto, a u slučaju drugog talasa pad će biti do 11,5 odsto u 2020. godini.

OECD predviđa za SAD da će pad BDP biti između 7,3 odsto i 8,5 odsto.

Kina čiji je rast prošle godine bio 6,1 odsto, takođe će imati pad od 2,6 odsto, čak i od 3,7 odsto ukoliko epidemija ponovo bukne.

U cilju privrednog oporavka, OECD zato preporučuje „jačanje zdravstvenih sistema“, „olakšavanje promena profesija uz jačanje zaštite prihoda“ i „povećanje otpornosti lanaca snabdevanja“.

Dukić Dejanović: Obezbediti stimulacije za ostanak zdravstvenih radnika

Ministarka bez portfelja zadužena u Vladi Srbije za demografiju i populacioni politiku, Slavica Đukić Dejanović, izjavila je danas agenciji Beta da je nužno obezbediti „finansijsku i stručnu stimulaciju“ kako bi zdravstveni radnici bili motivisani da ostanu u zemlji.

Piše: Beta

„Post-Kovid period treba iskoristiti da se nađe kako finansijska, tako i stručna stimulacija u institucijama javnog zdravlja, ali i primarne zdravstvene zaštite, kako bi svaki lekar i svaka medicinska sestra imali svoje mesto u zdravstvenom sistemu“, rekla je ona.

„Zdravstveni radnici, lekari i medicinske sestre su itekako potrebni Srbiji i odlazak ove struke van naših granica je duboki nedostatak nečega što je najpotrebnije, a to je javno zdravlje“, ocenila je Slavica Đukić Dejanović.

"Bez radnika kapital nema nikakvu funkciju": Sa strepnjom očekuju ukidanje neradne nedelje

Radnici u trgovinama u Crnoj Gori sa strepnjom očekuju vest o tome da li će zabrana rada nedeljom i u danima praznika biti ukinuta.

IZVOR: VIJESTI

Time bi se vratili na stari, uobičajeni režim rada koji je podrazumevao jedan ili nijedan slobodan dan u toku meseca, saopšteno je iz Unije slobodnih sindikata Crne Gore (USSCG).

"Zabrinuti zbog sve izraženije kampanje koju vode organizacije poslodavaca za ukidanje nedavno uvedene neradne nedelje u trgovini na veliko i malo, dužni smo da se oglasimo i iznesemo očekivanja USSCG i 40.000 zaposlenih u toj delatnosti", saopšteno je iz USSCG, prenose Vijesti.

Oni su dodali da vode kampanju o poštovanju prava zaposlenih na slobodan dan nedeljom i u dane praznika, koji je predviđen za odmor i okupljanje porodice.

Naša kampanja ugledala je svetlost dana tek onda kada je Odbor udruženja trgovine u Privrednoj komori Crne Gore inicirao da se nedelja proglasi neradnom, obrazlažući to argumentima da bi time u znatnoj meri bila povećana produktivnost rada, da bi radnici bili zadovoljniji i odgovorniji prema radnim zadacima, da bi provodili i planirali više vremena sa porodicom, a poslodavci bi, istovremeno, razvili mnogo veću društvenu odgovornost, smanjili troškove angažovanja dodatne radne snage, kao i tekuće troškove održavanja i redovna izdvajanja za usluge (električna energija, grijanje, komunalije i sl...).

Vlada je to uvažila i izmenila Zakon o unutrašnjoj trgovini, dodatno naglašavajući da tom intervencijom želi da unapredi položaj radnika u Crnoj Gori, odnosno da unapredi kvalitet života pojedinca, porodice i društva", navodi se u saopštenju USSCG.

Imajući navedeno u vidu, iz USSCG su naglasili da je nedosledno da danas upravo Privredna komora Crne Gore poziva na ukidanje neradne nedelje u oblasti trgovine, zamagljujući promenu svoga stava obrazloženjem da to rade zbog negativnih efekata epidemije koronavirusa.

"Pa valjda je upravo koronavirus podsetio poslodavce na mesto i ulogu koju imaju radnici u ukupnom društveno-ekonomskom poretku. Bilo je lepo prethodnih meseci čuti reči priznanja i zahvalnosti koje su poslodavci upućivali svojim zaposlenima u trgovini, nazivajući ih "tihim herojima" borbe protiv koronavirusa, koji su rizikovali svoje i živote svojih najmilijih da bi društvo normalno funkcionisalo. Dakle, koronavirus nas je ponovo podsetio da bez radnika kapital nema nikakvu funkciju! Da je radnik taj koji stvara nove vrednosti i profit vlasniku kapitala. Zar je ukidanje neradne nedelje za zaposlene u trgovini nagrada za sve ono što su prethodnih dana uradili i što svakodnevno rade za svoje poslodavce i društvo? I dok u razvijenim zemljama Evrope čijoj integraciji težimo, koje inače poštuju nedelju kao dan za porodično okupljanje i odmor, razmišljaju da uvedu četvorodnevnu ili čak trodnevnu radnu sedmicu, naši poslodavci hoće da nas vrata dva koraka unazad", saopšteno je iz USSCG.

Oni su pozvali udruženja poslodavaca da odustanu od inicijative za ukidanje neradne nedelje, a sve poslodavce da omoguće uslove za dostojanstveni rad svojim zaposlenima.

"To prevashodno podrazumeva da, gde god to priroda posla i tehnologija rada ne iziskuju, omoguće svojim zaposlenima da nedeljom budu sa svojim porodicama. Takođe, pozivamo nadležne da ne ukidaju neradnu nedelju u trgovini i da, ponovo, ne dovode u nezavidan položaj 40.000 zaposlenih u toj delatnosti, uglavnom ženske radne snage. Poručujemo da će se Unija slobodnih sindikata Crne Gore, ukoliko to bude neophodno, suprostaviti ukidanju neradne nedelje, po cenu poziva našem članstvu i zaposlenima da to pravo branimo uličnim protestima i svim drugim vidovima sindikalne borbe" zaključuje se u saopštenju.